

GÖRSEL SANATLAR EĞİTİMCİSİ YETİŞTİREN KURUMLARDAKİ ÖĞRENCİLERİN TELEVİZYON İZLEME ALIŞKANLIKLARI VE TELEVİZYON PROGRAMLARI HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ

Television Watching Habits of Students of Visual Arts Educators Training Institutions and Their Opinions about TV Programs

Canan DEMİR¹
Şeyda ERASLAN²

Özet

Toplum üzerinde televizyonun etkisi hiç şüphesiz son yıllarda hızla artmaktadır. Özellikle TV’de yayınlanan programların çoğunluğu kaliteli bir içerik ve estetik kaygıdan uzak hazırlanmaktadır. TV’nin çok geniş bir kitle üzerindeki etkisi düşünüldüğü zaman; bu programların içeriklerinin ve kullanılan görüntülerin kalitesinden ve topluma etkilerinden haberdar olmamak mümkün görünmemektedir. Toplumun beğeni ve ihtiyaçlarına yönelik hazırlanan ve halkın çoğunluğu tarafından tüketilmekte olan bu programların estetik değerlerinin olumlu yönde geliştirmesi gerekir. Programların etkili ve verimli kullanılması ile ilgili medyaya önemli görev ve sorumluluklar düşmektedir. Araştırma kapsamında; örnekleme oluşturan 110 öğrenciye konu ile ilgili anket uygulanmıştır. Örneklem grubunun belirlenmesinde “Benzeşik (homojen) Örnekleme” den yararlanılmıştır. Yapılan analizler sonucu ortaya çıkan bulgular yine konu çerçevesinde yorumlanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin çoğunluğunun günde ortalama birsaati TV karşısında geçirdikleri görülmektedir. Program tercihlerinde ise yarışmalar ilk sırada yer alırken, sanat programları son sıralardadır. Üniversite öğrencileri, programların konu ile ilişkili konuşma ve görüntülerinin kendileri için tercih nedeni olduğunu belirtirken; televizyonun da toplumu görsel içerikleri ile etkilediğini düşünmektedirler.

Anahtar Kelimeler: Görsel Sanatlar, Televizyon Programları, Sanat Programları

Abstract

The effect of television on society is doubtless rising in the last years. Most of the programs broadcasted on TV are prepared in a manner that is deprived of good quality concerning both its content and aesthetic thinking. When we think about the large scale effects of television on mass society, it is easy to discover the negative effects of the above mentioned poor quality broadcasts. Although TV programs are prepared in line with the expectations and taste of the people who consume these programs, directors of auditory and visual media have also the duty and responsibility to use their power to improve the aesthetic taste of society. Within the scope of this research, an inquiry about the subject is

¹ Arş. Gör., Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Resim-İş Eğitimi ABD, 06500 – Ankara, e-mail: canandemir@gazi.edu.tr

² Arş. Gör., Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Resim-İş Eğitimi ABD, 06500 – Ankara, e-mail: seraslan@gazi.edu.tr

applied to a sample of 110 students. Results are obtained with the analysis of these findings and other related datum about the subject.

Keywords: *Visual Arts, Television Programs, Art Programs*

1.Giriş

Elektriğin bulunması ile telefon ve telgraf hatlarının gelişimi haberleşmede bir başka deyişle bilginin iletilmesinde devrim yaratmıştır. Telefon ve telgraf ile karşılıklı yapılan iletişim radyo ve televizyon ile bilginin büyük kitlelere ulaşmasını sağlamıştır (Atılğan, 2009). Burada özellikle televizyonun geleceğin görsel sanatlar dersi öğrencileri üzerindeki etkileri irdelenmeye çalışılmıştır.

Görme, görsel medya karşısında bizi en çok etkileyen duyularımızdan birisidir. Görsel sanatların da temelini oluşturan görmenin hedef kitlesi ve tüketicileri izleyicilerdir. Üniversitelerin toplumu değiştirebilme ve dönüştürebilme potansiyeline sahip görüşleri ve düşünceleri olan, aydın, özgür, yaratıcı kadroları yetiştiren kurumlar olması gerekir (Gazi Üniversitesi Üniversite Gençliği Araştırması, 2001: 21). Üniversite güncellikte üniversite olarak ağırlığını koymalı, günün önemli sorunlarını kendi kültürel, mesleki ya da bilimsel bakış açısından yorumlamalıdır. Böylelikle salt öğrencilere yönelik bir kurum, kullanıcıya göre sınırlanmış bir alan olarak kalmayacak, ivedilikleriyle, tutkularıyla yaşamın ortasında yer alarak, basının karşısında üstün bir 'ruhsal güç' niteliğiyle kendini dayatacak, yaygara karşısında sükûneti, hafifliğin ve düpedüz aptallığın karşısında ciddi zekâyı temsil edecektir (Gasset, 1998: 71).

TV kanalları, radyolar, internet, cep telefonu, DVD, bilgisayar oyunları, kitaplar, sinema, reklam, halkla ilişkiler, yapım ve promosyon şirketleri, vb. itle iletişimi son 15 yılda büyük bir değişim geçirmektedir. Büyük sermaye öbekleri oluşmuştur. Haber, yorum, eğlence, bilgilenme ve sanat iç içe geçmiştir. İşte 'medya' kelimesi bu olguya bir isim verebilmek için ortaya atılmıştır. Bunların tümünün birden oluşturduğu alana 'medya' denilmektedir. Medya bir alan ama tek parçadan oluşan bütünlüklü bir alan değildir. Çok parçalı ve sınırları muğlâktır. Akışkan, her parça hem kendi içinde bir varlık oluşturmaktadır, hem de diğer parçalarla ilişkiye geçmektedir (Aköz, 2005). İzleyici ve gördükleri arasında etkili bir iletişim süreci yaşanmaktadır. Bu sürecin kişileri olumlu yönde etkileyebileceği kabul edilen bir gerçek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Görsel ve işitsel olarak kendisine yöneltilen iletileri algılayan bireylerde tutum ve davranışlarda beliren değişimleri olumlu yönleri ile kullanmak adına televizyon kanallarına büyük sorumluluk düşmektedir.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma Eğitim Fakülteleri, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Resim-İş Eğitimi Anabilim Dallarında lisans düzeyimde eğitim-öğretim gören "Öğrencilerin Televizyon İzleme Alışkanlıklarının Belirlenmesini ve TV Programlarının Görüntü-İçerik İlişkisine Yönelik Tercihleri ile Bu

Programların Toplum Etkileri Konusundaki Düşüncelerini” belirlemeyi amaçlamıştır.

Bu amaca ulaşmak için aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır.

1- Resim-İş Eğitimi ABD öğrencilerinin; televizyon izleme alışkanlıkları ve oranları ne düzeydedir?

2- Resim-İş Eğitimi ABD öğrencilerinin; televizyondaki sanat programlarını izleme oranları ve programlarda içerik -görüntü ilişkisine yönelik tercihleri nasıldır?

3- Resim-İş Eğitimi ABD öğrencilerinin; televizyondaki sanat programlarının topluma etkileri konusunda düşünceleri nelerdir?

1.2. Sınırlılıklar

Bu araştırma; 2006-2007 eğitim-öğretim yılı, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalında lisans düzeyinde eğitim-öğretim görmekte olan 110 öğrenci ile sınırlı tutulmuştur.

2. Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, örneklem, verilerin toplanması ve verilen analizi konusunda açıklamalar yer almaktadır.

Araştırmada nicel araştırma ağırlıklı bir yöntem kullanılmıştır. Ayrıca nicel verileri desteklemek amacıyla literatür taraması yapılarak dokümanlar incelenmiştir.

2.1. Evren ve Örneklem

Araştırmanın çalışma evrenini; veri toplama güvenilirliği açısından ismini açıklayamayacağımız bir Eğitim Fakültesine bağlı Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalında eğitim-öğretim görmekte olan I. ve II. öğretim öğrencileri oluşturmaktadır. Evreni oluşturan öğrencilerin toplam sayısı 550’dir.

Araştırmanın örneklemini evrenden random olarak seçilen Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalından 110 öğrenci oluşturmaktadır.

Örneklem grubunun belirlenmesinde “Benzeşik (homojen) Örneklem” den yararlanılmıştır. “Buradaki amaç; küçük, benzeşik bir örneklem oluşturmak yoluyla belirgin bir alt-grubu tanımlamaktır (Yıldırım ve Şimşek 2005, 109).

2.2. Verilerin Toplanması ve Analizi

Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Resim-İş Eğitimi Anabilim Dallarında eğitim-öğretim görmekte olan üniversite öğrencilerinin televizyon izleme alışkanlıkları ve televizyon programları hakkındaki düşünceleri konusundaki görüşlerini almak amacıyla “Anket” uygulanmıştır. Hazırlanan 28 soru madde geçerliğine bakılmak üzere 30 öğrenciye uygulanmıştır. Madde geçerliliklerine bakılmış ve soruların 15’e düşürülmesi uygun görülmüştür. Araştırmada, 110 kişi ile yapılan anketler üzerinde

durulmuştur. Kişilere 15 soru yöneltilmiştir. Anketler ile toplanan verilerin analizi SPSS paket programı kullanılarak yapılmıştır. Sorular arasındaki ilişkilere che-square testi ile bakılmıştır.

3. Bulgular ve Yorum

Yapılan araştırma ile ilgili aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır; Öğrencilerin günlük TV izleme süreleri Tablo 1 de yer almaktadır.

	Kişi	%
1 Saat	34	30.9
30 Dakika	28	25.5
2 Saat	23	20.9
3 Saatten fazla	15	13.6
3 Saat	10	9.1
Toplam	110	100

Öğrencilerin %30.9'u günde ortalama 1 saat televizyon izlerken, %25.5'i 30 dakika, %20.9'u 2 saat, %13.6'sı 3 saatten fazla, %9.1'i 3 saat televizyon izlemektedir.

Öğrencilerden sabah, öğle, öğleden sonra, akşam ve gece televizyon izleme oranlarını ayrı ayrı öncelik sırasına göre belirtmeleri istenmiştir. Elde edilen sonuçlar Tablo 2 de verilmiştir.

Öcelik	1. Akşam									
	2. Gece		2. Öğle		3. Sabah		4. Öğleden Sonra			
	Kişi	%	Kişi	%	Kişi	%	Kişi	%	Kişi	%
1.	70	63.6	57	51.8	57	51.8	49	44.5	47	42.7
2.	37	33.6	27	24.5	x	x	27	24.5	30	27.3
3.	2	1.8	15	13.6	34	30.9	18	16.4	22	20.0
4.	1	.9	7	6.4	18	16.4	8	7.3	7	6.4
Top.	110	100	110	100	110	100	110	100	110	100

Tercihleri arasında bir öncelik sıralaması yapıldığı takdirde akşam saatlerinde TV izlemeyi tercih edenler %63.6 ile 1., gece ve öğle saatleri %51.8 ile 2.sırada yer almakta ve eşit bir dağılım göstermektedir. %44.5'i sabah saatleri ile 3., %42.7'si öğleden sonrayı tercihleri ile 4. sırada yer almaktadır. TV programları ile ilgili tercihleri Tablo 3 de gösterilmiştir.

Televizyon programları ile ilgili olarak 1.tercihleri arasında bir sıralama yapıldığı takdirde yarışma programları %32.7 ile 1., tartışma programları %29.1 ile 2., haber programları %28.2 ile 3., dizi ve sinema %26.4 ile 4., sanat programları %25.5 ile 5., belgesel %19.1'lik oranı ile 6.sırada yer

almaktadır. Magazin programlarını 1. tercihleri arasında gösteren bulunmamaktadır.

Tablo 3: Televizyon Programları İle İlgili Tercihler

Öncelik	1. Yarışma Programları		2. Tartışma Programları		3. Haber Programları		4. Dizi		4. Sinema		5. Sanat Programları		6. Belgesel		7. Magazin Programları	
	Kişi	%	Kişi	%	Kişi	%	Kişi	%	Kişi	%	Kişi	%	Kişi	%	Kişi	%
	1	36	32.7	32	29.1	31	28.2	29	26.4	29	26.4	28	25.5	21	19.1	x
2	23	20.9	26	23.6	18	16.4	23	20.9	28	25.5	25	22.7	21	19.1	35	31.8
3	15	13.6	20	18.2	14	12.7	22	20.0	24	21.8	24	21.8	18	16.4	27	24.5
4	18	16.4	12	10.9	12	10.9	16	14.5	19	17.3	13	11.8	13	11.8	21	19.1
5	6	5.5	8	7.3	11	10.0	8	7.3	5	4.5	9	8.2	11	10.0	16	14.5
6	7	6.4	5	4.5	10	9.1	7	6.4	3	2.7	6	5.5	10	9.1	8	7.3
7	4	3.6	5	4.5	8	7.3	4	3.6	1	.9	3	2.7	9	8.2	2	1.8
Top.	110	100	110	100	110	100	110	100	110	100	110	100	110	100	110	100

I. Alt probleme ait bulgulardan da anlaşıldığı gibi Resim-İş Eğitimi ABD öğrencilerinin; televizyon izleme alışkanlıkları özellikle akşam saatlerinde yoğunlaşmakta ve çoğunluğu günde en az bir saati TV karşısında geçirmektedir. Yine öğrencilerin yarısından fazlası da gece ve öğle saatlerinde TV İzlemektedirler. Buradan çıkan sonuca göre öğrenciler zamanlarının oldukça fazla bir bölümünü TV karşısında geçirmektedirler. Öğrencilerin televizyon izleme alışkanlıkların ve oranlarının çoğunluğunda fazla olmasının onları sosyal hayattan kopardığı düşünülmektedir.

Sanat programları izleme oranlarına daha ayrıntılı olarak bakacak olursak; bulgular aşağıdaki gibidir.

Tablo 4: Sanat Programların İzleme Oranları

	Kişi	%
Haftada birkaç kez	79	71.8
Her gün	23	20.9
Ayda bir	8	7.3
Toplam	110	100

Üniversite öğrencilerinin %71'i sanat programlarını haftada birkaç kez izlediğini belirtirken, %20.9'u, her gün, %7.3'ü ayda bir kez izlediğini belirtmiştir. Televizyon programları ile ilgili içerik tercihleri Tablo 5 ve 6 da verilmiştir.

Öncelik	Tablo 5: Televizyon Programları İle İlgili İçerik Tercihleri									
	1. Konu ile ilgili konuşmalar		2. Konu ile ilgili görüntüler		3. Konu ile ilgili eleştiriler		4. Konu ile ilgili yazılar		5. Konu ile ilgili kişiler	
	Kişi	%	Kişi	%	Kişi	%	Kişi	%	Kişi	%
1	58	52.7	42	38.2	40	36.4	37	33.6	30	27.3
2	29	26.4	40	36.4	25	22.7	33	30.0	24	21.8
3	12	10.9	16	14.5	16	14.5	17	15.5	23	20.9
4	10	9.1	10	9.1	15	13.6	12	10.9	19	17.3
5	1	.9	2	1.8	14	12.7	11	10.0	14	12.7
Top	110	100	110	100	110	100	110	100	110	100

Televizyon programlarının içeriklerine yönelik bir sıralama yapıldığı takdirde 1. sırada konu ile ilgili konuşmalar %52.7'lik, 2. sırada konu ile ilgili görüntüler %38.2'lik, 3. sırada konu ile ilgili eleştiriler %36.4'lük, 4. sırada konu ile ilgili yazılar %33.6'lık, 5. sırada konu ile ilgili kişiler %27.3'lük bir orana sahiptir.

Öncelik	Tablo 6: Sanat Programları İle İlgili İçerik Tercihleri											
	1. Sinema		2. Plastik Sanatlar		3. Yazın Sanatları		4. Ritmik Sanatlar		5. Fonetik Sanatlar		6. Tiyatro	
	Kişi	%	Kişi	%	Kişi	%	Kişi	%	Kişi	%	Kişi	%
1	54	49.1	47	42.7	44	40.0	40	36.4	34	30.9	33	30.0
2	30	27.3	29	26.4	34	30.9	32	29.1	26	23.6	28	25.5
3	14	12.7	22	20.0	15	13.6	14	12.7	26	23.6	16	14.5
4	7	6.4	7	6.4	11	10.0	12	10.9	13	11.8	16	14.5
5	4	3.6	3	2.7	5	4.5	11	10.0	7	6.4	13	11.8
6	1	.9	2	1.8	1	.9	1	.9	4	3.6	4	3.6
Top.	110	100	110	100	110	100	110	100	110	100	110	100

Sanat programlarının içerik tercihlerine yönelik 1. tercih sıralamalarına bakılacak olursa sinema %49.1 ile 1. sırada, plastik sanatlar %42.7 ile 2. sırada, yazın sanatları %40 ile 3. sırada, ritmik sanatlar %36.4 ile 4. sırada, fonetik sanatlar 30.9 ile 5. sırada, tiyatro %30 ile 6. sırada yer almaktadır. Sanat programlarını izleyerek katıldıkları etkinlikler Tablo 7 de gösterilmiştir.

Üniversite öğrencilerinin sanat programlarını izleyerek katıldıkları etkinlikler ile ilgili olarak 1. tercihlerine bakacak olursak; sinema %48.2'lik oranı ile 1. sırada yer almaktadır. Resim sergisi %43.6'lık oranı ile 2. sırada. heykel sergisi %40.9'luk oranı ile 3. sırada, konser %39.1'lik oranı ile 4. sırada, tiyatro %26.42'lik oranı ile 5. sırada, şiir dinletisi %24.5'lik oranı ile 6. sırada, opera ve bale ise ilk tercihler arasında yer bulamamaktadır.

Öncelik	Tablo 7: Sanat Programlarını İzleyerek Katıldıkları Etkinlikler													
	1. Sinema		2. Resim Sergisi		3. Heykel Sergisi		4. Konser		5. Tiyatro		6. Şiir Dinletisi		7. Opera ve Bale	
	Kişi	%	Kişi	%	Kişi	%	Kişi	%	Kişi	%	Kişi	%	Kişi	%
1	53	48.2	48	43.6	45	40.9	43	39.1	29	26.4	27	24.5	x	x
2	32	29.1	x	x	24	21.8	29	26.4	29	26.4	25	22.7	73	66.4
3	19	17.3	30	27.3	13	11.8	23	20.9	26	23.6	17	15.5	21	19.1
4	3	2.7	17	15.5	12	10.9	7	6.4	17	15.5	13	11.8	6	5.5
5	3	2.7	10	9.1	7	6.4	6	5.5	5	4.5	13	11.8	5	4.5
6	x	x	4	3.6	5	4.5	2	1.8	4	3.6	12	10.9	4	3.6
7	x	x	1	.9	4	3.6	x	x	x	x	3	2.7	1	.9
Top.	110	100	110	100	110	100	110	100	110	100	110	100	110	100

II. Alt probleme ait bulgulardan da anlaşıldığı gibi Resim-İş Eğitimi ABD öğrencilerinin çoğunluğu televizyondaki sanat programlarını haftada birkaç kez izlemektedirler. Bu oran, çok fazla olmamakla birlikte doğru ve etkili seçilecek içerik ile birlikte oldukça dengeli olabileceği düşünülmektedir.

Ayrıca öğrenciler en çok, izledikleri programlarda; konu ile ilgili konuşmalar ve görüntülerden etkilenmektedirler. Bu da sanat programlarındaki içeriği oluştururken en çok dikkat edilmesi gereken noktaları anlama açısından önemlidir. Öğrencilerin sanat programları izleyerek katıldıkları etkinliklerden ilki sinema diğeri ise plastik sanatlardır. Plastik sanatların hemen ardından ise konser etkinlikleri gelmektedir. Bahsedilen etkinlerdeki oran birbirine yakın sonuçlar göstermektedir. Bu sonuç aynı zamanda onların katılmayı tercih ettikleri etkinlikleri de göstermesi açısından önemlidir. Öğrencilerin en az katılım gösterdikleri etkinliklerin ise tiyatro, şiir dinletisi ve opera ve bale olduğu görülmüştür. Televizyondaki sanat programlarının topluma etkisi ile bağlantılı olarak ulaşılan sonuçlar Tablo 8 de verilmiştir.

Tablo 8: Televizyondaki Sanat Programlarının Topluma Etkisi	Kişi	%
Görsel içerikleri ile, (konu ile ilgili fragman, resim, fotoğraf,...vb.)	48	43.6
Sosyal faaliyet içerikleri ile, (sergi,tiyatro,sinema,...vb. yer ve saatleri)	39	35.5
Sanatın niteliğine ilişkin bıraktığı etki ile	16	14.5
Sanatsal olgulara yaklaştırma duygusu ile	7	6.4
Toplam	110	100

Üniversite öğrencilerine göre televizyondaki sanat programları toplumu en çok %43.6 oranında görsel içerikleri ile, %35.5 oranında sosyal faaliyet içerikleri ile, %14.5 sanatın niteliğine ilişkin bıraktığı etki ile, %6.4'ü sanatsal olgulara yaklaştırma duygusu ile etkilemektedir. Sanat programlarının

içerik bakımından görevini yerine getirme düzeyi ile bağlantılı tabla aşağıdadır.

Tablo 9: Sanat Programlarının İçerik Bakımından Görevini Yerine Getirme Düzeyi Yeterli mi?	Kişi	%
Hayır	62	56.4
Kısmen	45	40.9
Evet	3	2.7
Toplam	110	100

Sanat programlarının görevini yerine getirmesi ile ilgili olarak %56.4'ü görevini yerine getirmediğini düşünürken, %40.9'u kısmen yerine getirdiğini düşünmektedir. %2.7'lik bir kesim ise yerine getirdiğini düşünmektedir. Televizyon programlarının görüntü-içerik ilişkisinin değerlendirilmesine yönelik olarak Tablo 10 da ki sonuçlara ulaşılmıştır.

Tablo 10: Televizyon Programlarının Görüntü-İçerik İlişkisinin Değerlendirilmesi	Kişi	%
İçerik görüntü ilişkisi yetersiz	55	50.0
Görüntü yeterli fakat içerik boşaltılmış	32	29.1
İçerik görüntü ilişkisi yeterli	15	13.6
İçerik iyi fakat görüntü yetersiz	8	7.3
Toplam	110	100

Üniversite öğrencilerinin %50'si televizyon programlarını görüntü ve içerik bakımından yetersiz bulmaktadır. %29.1'i görüntünün yeterli fakat içeriğin boşaltılmış olduğunu düşünürken, içerik görüntü ilişkisini yeterli bulanların oranı %13,6'dır. %7.3'lük bir kesim ise içerik iyi fakat görüntü yetersiz demektir. Sanatçıların yaptıkları sanat ve sanat eserleriyle televizyonda yer alma düzeyi Tablo 11 de verilmiştir.

Tablo 11: Sanatçıların Yaptıkları Sanat ve Sanat Eserleriyle Televizyonda Yer Alma Düzeyi Arasında Pozitif bir ilişki var mı?	Kişi	%
Hayır	63	57.3
Kısmen	41	37.2
Evet	6	5.5
Toplam	110	100

Sanatçıların yaptıkları sanat ve sanat eserleri ile televizyonda yer almaları ile ilgili olarak %57,3'lük kesim hayır yer almıyor yanıtını verirken, %37,2'lik kesim kısmen yer alıyor yanıtını vermiştir. %5.5'lik bir kesim ise evet yer alıyor yanıtını vermiştir. Sanatçılar en çok hangi yönleri ile televizyonda izleniyor? sorusuna verilen yanıtlar ile ilgili olarak ulaşılan bulgular Tablo 12 ve 13 de gösterilmektedir.

Tablo 12: Sanatçılar En Çok Hangi Yönleri İle İzleniyor

Olumlu	1. Oyunculukları ile		2. Şarkıları ile		3. Besteleri ile		4. Resimleri ile		5. Kitapları ile		6. Heykelleri ile		7. Şiirleri ile	
	Kişi	%	Kişi	%	Kişi	%	Kişi	%	Kişi	%	Kişi	%	Kişi	%
1	52	47.3	45	40.9	40	36.4	38	34.5	29	26.4	26	23.6	x	x
2	x	x	22	20.0	36	32.7	31	28.2	26	23.6	21	19.1	35	31.8
3	27	24.5	19	17.3	14	12.7	16	14.5	21	19.1	19	17.3	32	29.1
4	24	21.8	9	8.2	14	12.7	8	7.3	14	12.7	16	14.5	18	16.4
5	5	4.5	6	5.5	5	4.5	8	7.3	10	9.1	14	12.7	15	13.6
6	1	.9	6	5.5	1	.9	5	4.5	5	4.5	10	9.1	8	7.3
7	1	.9	3	2.7	x	x	4	3.6	5	4.5	4	3.6	2	1.8
Top.	110	100	110	100	110	100	110	100	110	100	110	100	110	100

Üniversite öğrencilerinin sanatçıları televizyonda en çok izledikleri yönleri ile ilgili olarak 1. tercihlerine bakacak olursak; %47.3'ü Oyunculukları ile, %40.92'u Şarkıları ile, %36.4'ü Besteleri ile, %34.5'i Resimleri ile, %26.4'ü Kitapları ile, 23.6'sı Heykelleri ile izlerken, Şiirleri ile izleyenler 1 öncelikte yer almamaktadır.

Olumsuz yönleri ile düşünenlerin %71,8'i sanatçı olarak anılanların en çok özel hayatları ile televizyonda yer aldığını düşünmektedirler. %15.5'i tartışmaları ile derken, %12,7'si davet ve açılışlara katılımları ile televizyonda yer aldıklarını düşünmektedir. Sanat programlarının toplum üzerindeki etkisinin nasıl kullanılması gerektiği ile ilgili tablo aşağıdaki gibidir

Tablo 13: Sanatçılar En Çok Hangi Yönleri İle İzleniyor

Olumsuz	Kişi	%
Özel hayatları ile	79	71.8
Tartışmaları ile	17	15.5
Davet ve açılışlara katılımları ile	14	12.7
Toplam	110	100

Sanat programlarının toplum üzerindeki etkisinin nasıl kullanılması gerektiği ile ilgili olarak 1. tercihleri sıralamasına bakacak olursak; öğrencilerin %34.5'i görsel içerikleri ile, %32.7'si sanatın niteliğine ilişkin bıraktığı etki ile, %26.4'ü ise sosyal faaliyet içeriklerine yönelik kullanılması gerektiğini düşünmektedirler. Sanat programlarının içerik bakımından görevini yerine getirme düzeyi ile bağlantılı olarak alınan yanıtlar doğrultusunda ortaya çıkan tablo aşağıda verilmiştir.

Öncelik	Tablo 14: Sanat Programlarının Toplum Üzerindeki Etkisinin Nasıl Kullanılması Gerektiği					
	1. Görsel içerikleri ile, (konu ile ilgili fragman, resim, fotoğraf, vb.)		2. Sanatın niteliğine ilişkin bıraktığı etki ile		3. Sosyal faaliyet içerikleri ile, (sergi, tiyatro, sinema, vb. yer ve saatleri)	
1	38	34.5	36	32.7	29	26.4
2	36	32.7	25	22.7	29	26.4
3	20	18.2	25	22.7	27	24.5
Top	110	100	110	100	110	100

III. Alt probleme ait bulgulardan da anlaşıldığı gibi Resim-İş Eğitimi ABD öğrencilerinin çoğunluğu, televizyondaki sanat programlarının toplumu en çok Görsel içerikleri ile yani konu ile ilgili fragman, resim, fotoğraf, vb. ve Sosyal faaliyet içerikleri ile yani sergi, tiyatro, sinema, ... vb. yer ve saatleri etkileri hakkında verdikleri bilgiler ile etkilediğini düşünmektedirler. TV de izlediğimiz programlarda saniyeler ve saliseler ile akan bir görüntünün izleyenlerde bıraktığı etkinin önemi bir kez daha karşımıza çıkmaktadır. Anlık olarak akan görüntülerdeki içeriğe çok da dikkat etmememizin sonuçlarının olumsuz olacağı da anlaşılmaktadır.

Öğrenciler, sanat programlarının görsel içerikleri ile sanatın niteliğine ilişkin bıraktığı etki ve sosyal faaliyet içerikleri ile toplumu etkilemesinin önemli olduğunu düşünmektedirler. Görsel medya araçlarından birisi olan TV programları yolu ile toplumun olum yönde bilinçlendirilmesi, bilgilendirilmesi ve kültürel yönden zenginleştirilmesi mümkündür. Televizyonun boş zaman öldürmek için değil boş zamanları değerlendirmek için kullanılması adına toplumun beklentileri doğrultusunda ve ihtiyaçları doğrultusunda izlenme olanaklarının sağlanması gerekmektedir.

Sonuçlar

Televizyonun karşısında geçirilen zaman göz önüne alındığı zaman; TV'nin bireylerin yaşantısında okul, aile ve arkadaşlar kadar etkili bir unsur olduğu bilinen bir gerçektir.

1. Alt Probleme Ait Sonuçlar: Öğrencilerin çoğunluğunun günde ortalama 1 saati TV karşısında geçirdikleri görülmektedir. Yine öğrencilerin yarısından fazlası akşam saatlerinde televizyon izlemektedirler. Kocadaş'ın da belirttiği gibi televizyon için bir değerlendirmede sosyologlar tarafından yapılmıştır. Onlara göre, televizyona ayrılan zaman "ölü zaman" dır.

Televizyon bir “boş zaman oburu” dur. Çünkü artık bireyler, boş zamanlarının büyük bir kısmını televizyonun karşısında geçirmektedirler. Örneğin, günümüz toplumlarında akşamları televizyon seyretmek bir gelenek haline gelmiştir (Kocadaş, 2005).

2- Alt Probleme Ait Sonuçlar: Üniversite öğrencilerin program tercihlerine bakıldığı zaman önem sırasıyla yarışma, tartışma, haber programlarını, dizi, sinema, sanat programları, belgesel ve magazin programları izlemeyi tercih ettikleri. Sıralamaya göre sanat programlarını izleme oranları, son sıralara yakın yer almaktadır.

Sanat programlarının aylık izleme oranlarına bakıldığında haftada birkaç kez izleyenlerin çoğunlukta olduğu görülür.

İzledikleri programlarda içerik ile ilgili tercihlerinde ise yaklaşık yarısı konu ile ilgili konuşmaları ve görüntüleri tercih etmektedirler. Daha sonra sırasıyla konu ile ilgili eleştiriler, yazılar ve kişiler yer almıştır.

İçerik tercihlerini adlandıracak olursak; önem sırasıyla sinema, plastik sanatlar, yazın, ritmik, fonetik sanatlar ve tiyatro yer almaktadır. Öncelik sırasında sinema ve plastik sanatlar yer alır.

İçerik - görüntü ilişkisine yönelik olarak; içerik görüntü ilişkisinin yetersiz olduğunu düşünenlerin sayısı çoğunlukta. Görüntünün yeterli fakat içeriğin boşaltıldığını düşünenler de yaklaşık %20’yi bulmaktadır. İçerik görüntü ilişkisini yeterli bulanlar azınlıkta kalmaktadır. Sanatçıların çoğunluğunun yaptıkları sanat ve sanat eserleri ile televizyonda yer almadığını düşünmektedirler.

Resim-iş Eğitimi Anabilim Dalındaki öğrenciler, sanat ve sanatçı kavramına olumlu yönü ile bakıldığı takdirde, sanatçıları en çok oyunculukları ile izlediklerini söylemektedirler. Daha sonra sırasıyla şarkıları, besteleri, resimleri, kitapları, heykelleri ve son olarak da şiirleri televizyon ekranlarından izlediklerini ve dinlediklerini söylemektedirler.

Olumsuz yönü ile ilgili olarak; büyük çoğunlukla özel hayatları ile televizyonda görünmektedirler. Bu sırayı tartışmaları ve davet ve açılışlara katılmaları izlemektedir.

Bahar’ın da (Bahar, 2007) belirttiği gibi çevre koşulları ve ekonomik olanaklar bireyin serbest zaman etkinlikleri ile ilgili tercihlerini sınırlayabilir. Birey istediği etkinliği değil, ulaşabileceği etkinliği tercih eder. Televizyon, yaygınlığı ve program çeşitliliği sebebi ile diğer bazı serbest zaman etkinliklerinin ulaşılır olmadığı durumlarda alternatif bir serbest zaman etkinliği olarak karşımıza çıkar.

3- Alt Probleme Ait Sonuçlar: Üniversite öğrencileri, televizyondaki sanat programlarının toplumu en çok görsel içerikleri yani konu ile ilgili fragman, resim, fotoğraf,...vb ile etkilediğini düşünmektedirler. Daha sonra sırasıyla Sosyal faaliyet içerikleri (sergi, tiyatro, sinema,...vb. yer ve saatleri), Sanatın niteliğine ilişkin bıraktığı etki ve Sanatsal olgulara yaklaştırma duygusu yer almaktadır.

Sanat programlarının toplum üzerindeki etkisinin nasıl kullanılması gerektiği ile ilgili olarak, öğrencilerin çoğunluğu görsel içeriği tercih ederken;

daha sonra sırasıyla sanatın niteliğine ilişkin bıraktığı etki ve sosyal faaliyet içerikleri (sergi, tiyatro, sinema, vb. yer ve saatleri) yer almaktadır. Öğrencilerin çoğunluğu sanat programlarının içerik bakımından görevini yerine getirmediklerini düşünmektedirler. Aköz'e göre (2005) "medya yeni tür bir 'toplumsal' alan oluşturmuş durumda. Her an, herkes bu alanın içine girebilir ve içinden çıkabilir. Burada herkes söz alabilir. Sadece siyasetçiler, uzmanlar, şovmenler değil, sıradan insanlar da bir biçimde medyada var oluyor. Yeter ki kulak verilecek bir hikâyesi ya da izlenecek bir hüneri olsun! İtiraz etseniz de, sevmeseniz de, kızsanız da medya kendi 'geçici' kahramanlarını yaratmaya devam edecek. Ve bu kahramanlar bizim aramızdan çıkacak.

Görsel medyada kullanılan fotoğraflar, hareketli görüntüler, sanat programları için seçilen sanatsal ürünlere kadar birçok şeyin kaynağı yine sanattır.

Sanat, görsel medya için hazır bir veri kaynağıdır. Bilindiği gibi sanatın içinde yer alan, sanat olarak kabul edilen her sanatsal ürün estetik kaygı ile oluşturulmuş, düşünülmüş ve düşündürmek amacıyla hazırlanmış unsurlardan oluşmaktadır.

İnsanda görme yetisi, algılamada çok önemli bir rol oynar. Bu yüzden görsel iletişim, sözlü iletişimden daha üst düzeyde değerlendirilmektedir. Bir yanı sıra doğrudur bu; ama bir yanı sıra da görsel iletişim, görüntüsel işaretlerin tekrarı yüzünden zihnin tembelleşmesi gibi sonuçlara yol açar. İnsan okuduğunu ya da dinlediğini zihninde görüntüsel olarak tasarlama zahmetine girer. Buna karşılık, hareketli ya da hareketsiz görüntü düzeni karşısında, üstelik bir de sözlüye bu zahmet kendiliğinden ortadan kalkar (Tansuğ, 1982).

Öneriler

Öğrencilerin TV karşısında boşa geçirecekleri zaman, üniversitelerin de katılımı ile azaltılabilir. Bu da üniversite çağındaki öğrencilerin akademik, kültürel, eğlence ve sportif faaliyetlere katılma oranlarının da yükselmesini gündeme getirecektir. Öğrencilerin sosyal etkinliklere katılımının özendirilmesi adına, düzenlenen faaliyetlerde öğrencilerden alınacak ücretlerin makul düzeyde tutulması önerilmektedir. Ayrıca TV karşısında geçirilen zamanın fazla olması dikkate alınarak; hazırlanan programların içeriğinin de izleyene katkı sağlayacak konular ile zenginleştirilmesi sağlanmalıdır. Var olan programların çoğunluğunun bu içerikten yoksun olduğu düşünülmektedir.

Sanat programlarında seçilecek konu, konu ile ilgili yapılacak konuşma metinleri ve bunlar ile bağlantılı olarak sunulacak görsellere kadar son derece özenli seçilmesi önemlidir. Bu nedenle de sanat programlarındaki konu ve içerik ilişkisinin yine sanat alanında yetkin kişiler tarafından uygulanmasının denetlenmesi önerilmektedir.

Tiyatro, opera ve bale ve şiir dinletisi gibi etkinliklere katılımın artırılmasının da yine ilgili alanlar tarafından sağlanabileceği düşünülmektedir. Yukarıdaki alanların, üniversite yaş gruplarının dikkatini çekecek konu ve içerik seçimi, programlı reklâmlar ile seyirci ve dinleyici

kitlesini arttırabileceği düşünülmektedir. Ayrıca öğrencilerin yine en büyük sorunlarından birisi olan maddi olanaklarının da dikkate alınmasının sağlayacağı katkı da önemli olarak görülmektedir.

Çevremizde her an karşımıza çıkan görsel uyarıcıların bilinçli hazırlanmasının gereğini kavratmak ile görsel medyada yer alan görseller ve içerikleri konusunda bakış açılarının derinleşeceği düşünülmektedir. TV ekranlarında izlediğimiz görüntülerdeki olumsuz davranış unsuru olarak algılayabileceğimiz görsellerin dikkatle temizlenmesi önemli olarak görülmektedir. Bunun tam tersi olum yönü ile toplumu etkileyebilecek ve örnek davranışlar oluşmasında katkı sağlayabilecek durumlara dikkat çekmekte önemlidir. Buradaki sorumluluk ilgili görüntünün yayınlanmasına aracılık eden TV kuruluşlarına ve yetkililerine düşmektedir.

Sanatın doğasından kaynaklanan estetik haz, duylara hitap etmektedir. Duyulara aynı ölçüde yönelim yine görsel medyada karşımıza çıkmaktadır. Televizyonun, eğlence ve boş zaman doldurma işlevinin yansırı eğitici-öğretici bir araç olarak kullanılırken estetik beğeni kalitesinin yükseltmesi amacının da göz ardı edilmemesi gerekmektedir. Televizyon programlarının görsel içerikleri; estetik beğeni ve zevkleri olumlu yönde geliştirici olarak düzenlenmelidir.

Eğitim Fakültelerinde ve Güzel Sanatlar Fakültelerinde lisans eğitimi veren kurumlar ve bu kurumlarda eğitim-öğrenim gören, geleceğin eğitimcilerinin görevlerinden birisi de toplumun estetik beğeni düzeyini yükseltmektir. Görsel medyanın insanlar üzerindeki etkilerini bilen, olumlu yönlerini kullanan ve olumsuz yönlerini düzeltme isteğine sahip, estetik duyarlılık kazandırılmasına yönelik öncelikli olarak görsel sanatlar öğretmeni adaylarının bilinçlendirilmesi sağlanmalı. Bunun için de ilgili fakültelerinin ilgili bölümlerine görsel medya ve estetik içerikli dersler konulmalıdır.

Kaynakça

- Aköz, E. (2005). Aynaya Küfretmek. 1-1, [Online]: <http://www.sabah.com.tr/2005/03/06/yaz13-10-126.html> adresinden 22 Mar 2009 tarihinde indirilmiştir.
- Atılğan, D. (2009). İletişim Teknolojileri Çağında Değişen Bilgi Hizmetleri. 1-10, [Online]: <http://acikarsiv.ankara.edu.tr/fulltext/864.htm> adresinden 16 Mar 2009 tarihinde indirilmiştir.
- Bahar, H. H. (2007). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Çeşitli Televizyon Programlarını İzleme Süresinin Cinsiyet Ve Sınıf Seviyesine Göre Değerlendirilmesi (Erzincan Eğitim Fakültesi Örneği), *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt-Sayı: 9-1*,
- Gazi Üniversitesi. (2001). *Gazi Üniversitesi Türk Üniversite Gençliği Araştırması- Üniversite Gençliğinin Sosyo-Kültürel Profili*, Ankara: Gazi Üniversitesi Basımevi, Gasset, J. O. (1998). Üniversitenin Misyonu, (Çev: N. Gül Işık). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Kocadaş, B. (2005). Kültür ve Medya. 1-15, [Online]: <http://www.yesevi.edu.tr/bilig/biligTur/pdf/34/0113://www.yesevi.edu.tr/bilig/biligTur/pdf/34/01-13.pdf> adresinden 29 Mart 2009 tarihinde indirilmiştir.
- Tansuğ, S. (1982). *Herkes İçin Sanat*, Ankara: Altın Kitaplar Yayınevi
- Yıldırım, A. ve Şimşek H., (2005). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma*, Ankara: Seçkin Yayınları.